

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

FLORIN GEORGESCU
Prim-viceguvernator

Nr. FG/ 1244 / 21.12.2018

Domnului EUGEN ORLANDO TEODOROVICI

Ministrul finanțelor publice

Ministerul Finanțelor Publice

Domnule Ministru,

Ca urmare a scrisorii dvs. nr.104984/19.12.2018, prin care solicitați punctul de vedere al instituției noastre cu privire la proiectul *de ordonanță de urgență privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene*, vă comunicăm, atașat, o serie de considerații asupra acestuia, împreună cu estimarea impactului acestuia asupra sectorului bancar.

Menționăm că, având în vedere timpul scurt avut la dispoziție pentru analiza proiectului, punctul de vedere comunicat prin prezenta are un caracter preliminar.

Totodată, apreciem că, având în vedere caracterul dispozițiilor cap. IV din proiect, este necesară solicitarea avizului băncii centrale, în baza prevederilor art.3 alin.(2) din Legea nr.312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, precum și discutarea lor la nivelul Comitetului Național pentru Supraveghere Macroprudențială.

Cu deosebită considerație,

I. Considerații asupra proiectului

Proiectul de *ordonanță de urgență privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene* (OUG) a fost transmis băncii centrale de Ministerul Finanțelor Publice, cu adresa nr.104984/19.12.2018, împreună cu solicitarea de exprimare a opiniei în regim de urgență.

Proiectul OUG propune modificări ale legislației existente și adoptarea unor noi reglementări în domenii diverse, apreciindu-se că acestea au la bază considerente care „vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată”.

În ceea ce privește aspectele de interes pentru Banca Națională a României, acestea se regăsesc reglementate în **Capitolul IV - Instituirea taxei pe activele instituțiilor financiar bancare – taxa pe lăcomie**. Taxa urmează să fie percepută oricărei instituții financiare în situația în care media trimestrială a ROBOR în piață depășește limita de 1,5%.

1 Categori vizate de taxa nou introdusă:

- a) instituțiile de credit, persoane juridice române, definite astfel, potrivit legii de organizare și funcționare;
- b) instituțiile financiare nebancare, persoane juridice române, înscrise în Registrul general ținut de BNR;
- c) instituțiile de plată, persoane juridice române, care acordă credite legate de serviciile de plată;
- d) instituțiile emitente de monedă electronică, persoane juridice române, care acordă credite legate de serviciile de plată;
- e) alte persoane juridice, care desfășoară, potrivit legilor de organizare și funcționare, activități financiare;
- f) sucursalele din România ale persoanelor juridice străine, din categoria celor prevăzute la lit. a)-e).

Considerații asupra ariei de acoperire

Conform Notei de fundamentare, se poate concluziona că entitățile vizate sunt cele care desfășoară activitate de creditare. Precizăm însă că identificarea categoriilor de entități care desfășoară activitate de creditare este eronată și poate conduce la efecte necircumscrise scopului declarat al reglementării. Menționăm, în acest sens, faptul că proiectul OUG include între entitățile vizate instituții care prestează „activități financiare” respectiv inclusiv activități specifice pieței de capital, desfășurate de entități care intră în aria de supraveghere a Autorității pentru Supraveghere Financiară și care, potrivit notei de fundamentare, nu fac obiectul taxei. Taxa se aplică, de asemenea, inclusiv acelor categorii de creditori a căror activitate de creditare este evident decuplată de rata ROBOR (ex. creditare doar în valută) sau care acordă credite exclusiv clienților persoane juridice, astfel că sfera de acoperire rezultată din textul proiectului OUG nu este conformă scopului declarat de legiuitor în *Nota de fundamentare*, respectiv sancționarea/redistribuirea profitului instituțiilor care acordă facilități de creditare în lei care afectează segmentul de *populație* care va utiliza această formă de finanțare.

2 Cota și baza de calcul

Taxa se instituie pe activele financiare ale entităților vizate.

Taxa se stabilește pe baza mediei trimestriale a ratelor ROBOR la 3 și 6 luni și se aplică, în condițiile în care rata de referință ROBOR depășește valoarea de 1,5%, astfel:

- a) dacă media trimestrială a ratelor ROBOR este până la 0,5 puncte procentuale, inclusiv, peste pragul de referință, cota este de 0,2%;
- b) dacă media trimestrială a ratelor ROBOR este între 0,51 - 1 punct procentual, inclusiv, peste pragul de referință, cota este de 0,4%;
- c) dacă media trimestrială a ratelor ROBOR este între 1,01 - 1,5 puncte procentuale, inclusiv, peste pragul de referință, cota este de 0,6%;
- d) dacă media trimestrială a ratelor ROBOR este între 1,51 - 2,0 puncte procentuale, inclusiv, peste pragul de referință, cota este de 0,9%.

Dacă media trimestrială ROBOR este cu peste 2 puncte procentuale peste pragul de referință, cota taxei de 0,9 % se majorează progresiv cu câte 0,3 puncte procentuale la fiecare depășire cu câte 0,5 puncte procentuale, inclusiv, a pragului de referință majorat cu 2 puncte procentuale.

Considerații asupra cotei și bazei de calcul

Precizăm faptul că proiectul OUG nu prevede o definiție a „activelor financiare” ce urmează a fi utilizate ca bază de calcul. Lipsa unei definiții corespunzătoare poate conduce la interpretări eronate și la efecte necircumscrise scopului declarat al reglementării.

De asemenea, din perspectiva reperului ales pentru instituirea taxei, rata ROBOR, ca reflectând un comportament nedorit și care trebuie astfel corectat, semnalăm că, potrivit Regulilor privind stabilirea ratelor de referință ROBID și ROBOR publicate de BNR, rata ROBOR nu este stabilită de creditor, ea fiind calculată ca medie aritmetică a ultimelor rate cotate de fiecare dintre cei 10 participanți la fixing, desemnați pentru depozitele plasate într-un interval de 15 minute înainte de fixing, după eliminarea extremelor. Rata cotată de către un participant pentru fixing reprezintă rata la care sunt oferite depozite în lei unui alt participant timp de 15 minute de la publicarea ratelor ROBID și ROBOR. Așadar, rata ROBOR nu este determinată independent de către fiecare entitate implicată în activitatea de creditare, și, prin urmare, o taxă ca cea reglementată de proiectul OUG nu poate fi alăturată noțiunii de ”lăcomie”.

Considerăm că stabilirea unor praguri fixe ale ratei dobânzii ca reper pentru evaluarea profitabilității excesive a unui sector bancar nu este adecvată, pentru că ratele de dobândă de pe piață au caracter variabil fiind corelate, printre altele, cu prima de risc și rata inflației care, la rândul lor sunt influențate de o serie de factori interni și externi.

Pe de altă parte, potrivit Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative¹, actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis și sobru. În acest context, considerăm că noțiunea de “taxă de lăcomie” nu se circumscrie cerințelor de mai sus.

Textul legislativ nu este clar în privința modului de calcul al taxei. Astfel, (1) o primă interpretare ar fi că valoarea cotei de impozitare ar fi în acest moment 0,9% și s-ar aplica anual la stocul activelor financiare, fiind plătită în proporții egale trimestriale, însă (2) o altă interpretare ar presupune că taxa se datorează trimestrial la o rată de 0,9% din stocul activelor financiare, ceea ce ar presupune o anualizare a cotei de impozitare la 3,6% din activele financiare.

¹ Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, art. 36 - (1) Actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie.

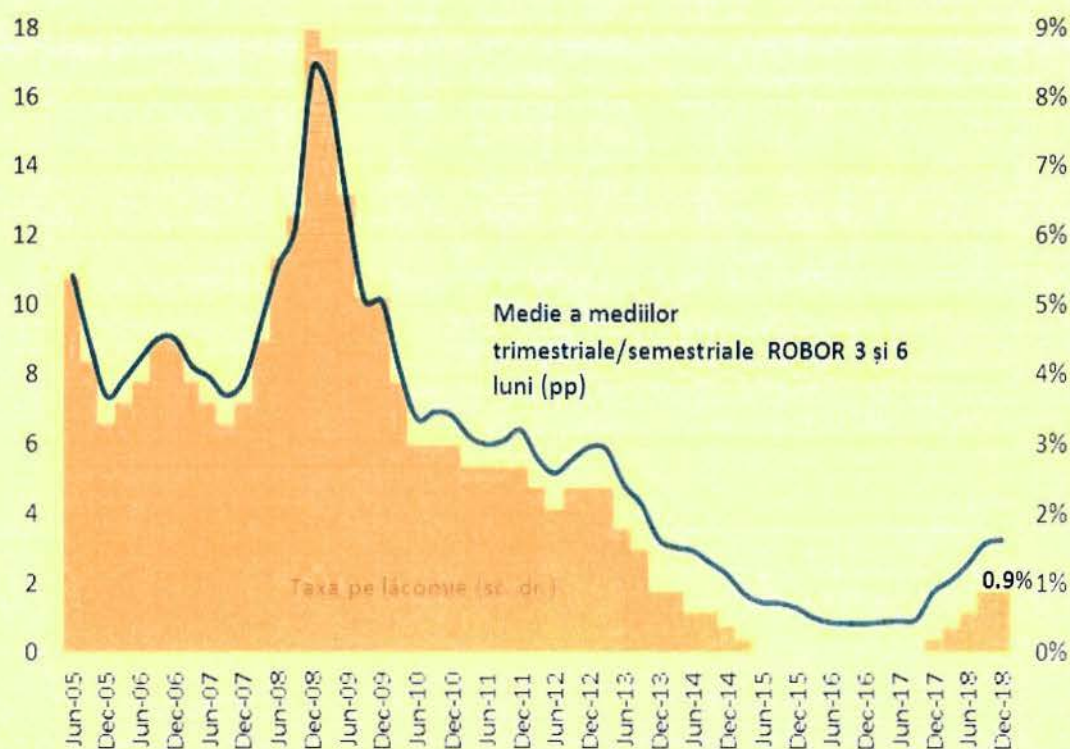
II. Estimarea preliminară a impactului asupra sectorului bancar

Elemente relevante pentru analiză

Cele mai recente valori ale elementelor relevante pentru calcularea „taxei pe lăcomie” prezintă următoarele caracteristici agregate:

- Media ratelor medii trimestriale/semestriale de referință ROBOR 3M și 6M la decembrie 2018 era de 3,31% (date până la 19 decembrie 2018, Grafic 1). Acest aspect ar conduce la un nivel prezent al cotei de taxare anuale a activelor financiare ale sectorului bancar de: (1) 0,9% - dacă interpretarea textului legislativ ar presupune ca rata de taxare să se aplice anual cu o plată trimestrială echivalentă cu un sfert din cota datorată sau (2) de 3,6% - dacă rata de taxare de 0,9% s-ar anualiza și plăți trimestrial. În contextul în care valoarea medie a ROA (profit net pe active medii) era de 1,74% la octombrie 2018, iar o medie a ROA în ultimii ani 10 ani este de 0,44%, valoarea cotei de impozitare este calibrată la un nivel excesiv. Pentru evaluarea impactului, rata de taxare a fost ajustată în cadrul orizontului de analiză în funcție de scenariile macroeconomice luate în considerare în exercițiul de testare la stres a sectorului bancar pentru perioada 2018-2020.

Grafic 1 – Evoluția ROBOR și nivelul trimestrial al „taxei pe lăcomie”

Sursa: BNR

- În primele zece luni ale anului 2018, profitul net obținut de întregul sectorul bancar era de 6382,9 milioane lei, iar la nivelul instituțiilor de credit persoane juridice române era de 5659 milioane lei.
- O valoarea anualizată a profitului net la sfârșitul anului 2018 ar atinge 7659,4 milioane lei la nivelul întregului sector bancar, respectiv 6790,8 milioane lei la nivelul instituțiilor de credit persoane juridice române.
- În octombrie 2018, activele financiare ale sectorului bancar erau de 377173,9 milioane lei, iar la nivelul instituțiilor de credit persoane juridice române, acestea erau de 335301 milioane lei; aceste active reprezintă aproximativ 82% din totalul activelor bancare la valoare netă.
- În luna septembrie 2018, rata fondurilor proprii totale aferentă sectorului bancar era de 19,97%.
- În luna octombrie 2018, „taxa pe lăcomie” aplicabilă întregului sector bancar s-ar cifra la aproximativ 3,4 miliarde lei (dintre care aproximativ 3 miliarde de lei ar afecta instituțiile de credit, persoane juridice române).

Având în vedere că această taxă ar urma să se aplice începând din anul 2019, pentru estimarea unui impact direct, de primă rundă, asupra profitabilității și solvabilității instituțiilor de credit persoane juridice române, s-a pornit de la rezultatele aferente ultimilor doi ani din cadrul exercițiilor de testare la stres (exercițiu care acoperă orizontul de timp ianuarie 2018-decembrie 2020). Aferent anului 2018, au fost utilizate rezultatele financiare efectiv consemnate (anualizate), și nu cele estimate conform scenariilor de testare la stres.

Exercițiul de testare la stres s-a realizat luând în calcul două scenarii macroeconomice de severitate diferită (de bază și advers, detalii în Anexa nr. 2). Pentru captarea efectului suplimentar datorat impunerii „taxei pe lăcomie”, au fost ajustate rezultatele financiare estimate pentru anii 2019 și 2020, după cum urmează:

- baza de calcul a taxei propuse rămâne constantă în anii 2019 și 2020 la valoarea activelor financiare din octombrie 2018;
- în eventualitatea aplicării în cursul anului 2018, cota anuală sau trimestrială (în funcție de interpretarea textului legislativ) ar fi de 0,9% din activele financiare în anul 2018, aceasta ajustându-se ulterior în funcție de prognoza pe scenarii luată în calcul în cadrul exercițiului de testare la stres.

- rezultatul financiar net al băncilor în anii 2019 și 2020 conform scenariilor de testare la stres s-ar diminua cu: (i) 84% din valoarea taxei de lăcomie, dacă prezintă profit net, (ii) respectiv cu valoarea totală a taxei pe lăcomie dacă prezintă pierdere.

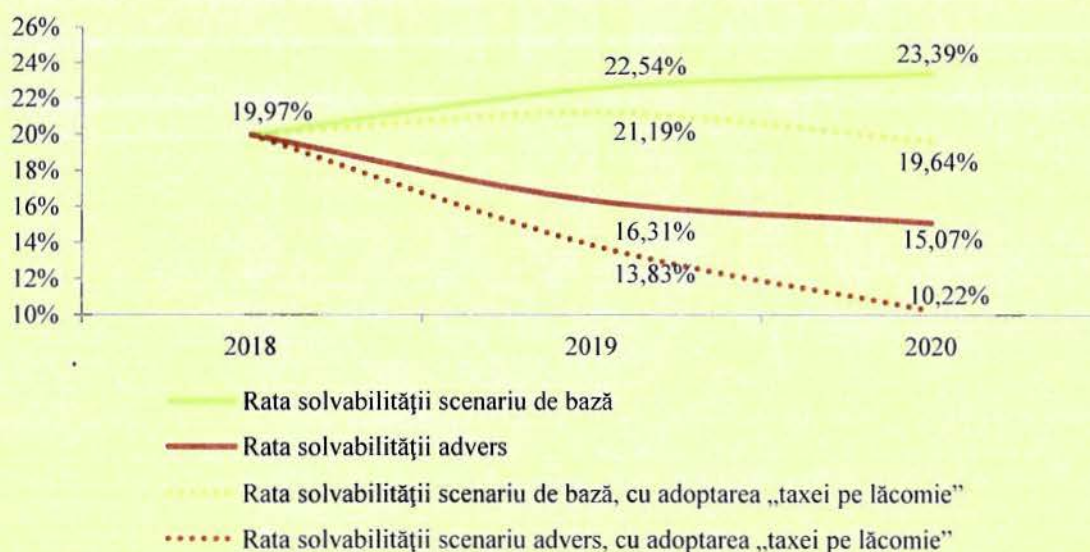
Rezultate

1) Ipoteza 1 – Cota „taxei pe lăcomie” este anuală

i) Impactul asupra solvabilității

Rata fondurilor proprii totale determinată prin aplicarea scenariilor de stres s-ar diminua ca urmare a ajustării fondurilor proprii cu efectul pierderilor consemnate din implementarea „taxei pe lăcomie”, în special pe scenariul advers (Grafic 2). **Impactul aplicării „taxei pe lăcomie” ar conduce la o reducere adițională cumulativă cu 1,4 pp în anul 2019, respectiv cu aproximativ 3,8 pp al ratei fondurilor proprii totale în anul 2020, conform scenariului de bază. Impactul aplicării „taxei pe lăcomie” ar determina o ajustare mai rapidă a solvabilității conform scenariului advers (2,5 pp în anul 2019, respectiv 4,8 pp în anul 2020).**

Grafic 2 – Evoluția ratei fondurilor proprii conform scenariilor de testare la stres și a scenariilor de stres ajustate cu includerea „taxei pe lăcomie”

Sursa: BNR

La nivel individual, implementarea „taxei pe lăcomie” ar conduce la erodarea ratei de solvabilitate totale sub nivelul cerințelor globale de capital² în cazul a 9 bănci în anul 2019 (din

² A fost folosit nivelul cerințelor globale de capital aferente anului 2018 pentru fiecare instituție de credit în parte.

care una de importanță sistemică), respectiv a 14 bănci în anul 2020 (din care una de importanță sistemică) conform scenariului de bază. În cadrul scenariului advers, 20 bănci în anul 2019 (din care 8 de importanță sistemică), respectiv 23 bănci în anul 2020 (din care 8 de importanță sistemică) nu ar deține fonduri proprii suficiente pentru acoperirea integrală a cerințelor globale de capital, necesitând aport de capital suplimentar. Deficitul de capital se ridică la 747 milioane lei în anul 2019, respectiv 1,8 miliarde lei în anul 2020 în cadrul scenariului de bază. Deficitul de capital se ridică la 6 miliarde lei în anul 2019, respectiv 12,7 miliarde lei în anul 2020 în cadrul scenariului advers.

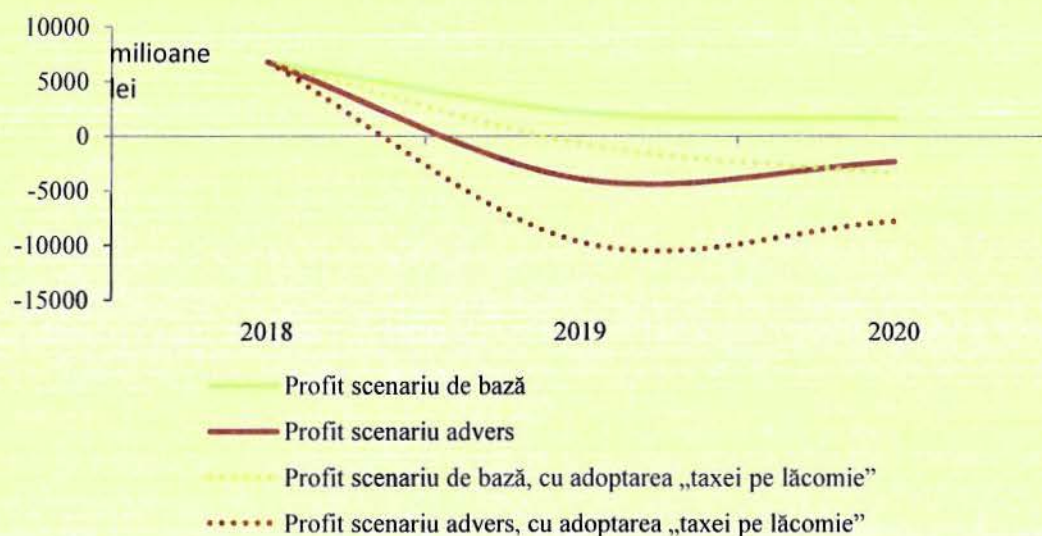
ii) *Impactul asupra profitabilității*

Profiturile nete estimate în cadrul exercițiului de testare la stres pentru anii 2019 și 2020 s-ar înrăutăți semnificativ atât în cazul scenariului de bază, cât și al celui advers (Grafic 3). **Mai mult, în anul 2020, sub ipoteza aplicării „taxei pe lăcomie”, rezultatele din scenariul de bază devin mai severe decât cele înregistrate în cadrul scenariului advers din exercițiul de testare la stres.**

Conform scenariului de bază, sectorul bancar românesc ar deveni neprofitabil începând cu anul instituirii taxei (anul 2019), înregistrând o pierdere estimată de 680 milioane lei anul 2019 și de aproximativ 3,4 miliarde lei în anul 2020. Rezultatele financiare estimate în baza ipotezei introducerii „taxei pe lăcomie” în forma propusă actuală sunt radical diferite în raport cu cele estimate în cadrul exercițiului de testare la stres recent derulat, unde sectorul bancar românesc este profitabil pe orizontul de timp 2019-2020 (cu un profit de aproximativ 2,2 miliarde de lei în anul 2019, respective un profit de aproximativ 1,6 miliarde de lei în anul 2020).

Sub scenariul advers, sectorul bancar românesc înregistrează o pierdere la nivel agregat de aproximativ 9,7 miliarde de lei în anul 2019, respectiv de aproximativ 7,8 miliarde de lei în anul 2020. Astfel, pierderile estimate în cadrul exercițiului de testare la stres (de aproximativ 4 miliarde în anul 2019, respective 2,3 miliarde de lei în anul 2020) sunt acutizate în baza ipotezei introducerii „taxei pe lăcomie” în forma propusă actuală.

Grafic 3 – Evoluția rezultatului financiar conform scenariilor de testare la stres și a scenariilor de stres ajustate cu includerea „taxei de lăcomie”

Sursa: BNR

Conform scenariului de bază ajustat cu includerea taxei pe lăcomie, **numărul de bănci care ar rămâne profitabile ar fi de 4 până în anul 2019 (toate de importanță sistemică), respectiv 2 până la finele anului 2020.** În scenariul advers ajustat cu includerea taxei de lăcomie, **nicio bancă nu ar mai avea capacitate de a genera profit în orizontul de analiză.**

	2018	2019	2020
Număr bănci profitabile scenariu de bază	23	9	9
Număr bănci profitabile scenariu de bază & taxă lăcomie	23	4	2
Număr bănci profitabile scenariu advers	23	1	2
Număr bănci profitabile scenariu advers & taxă lăcomie	23	0	0

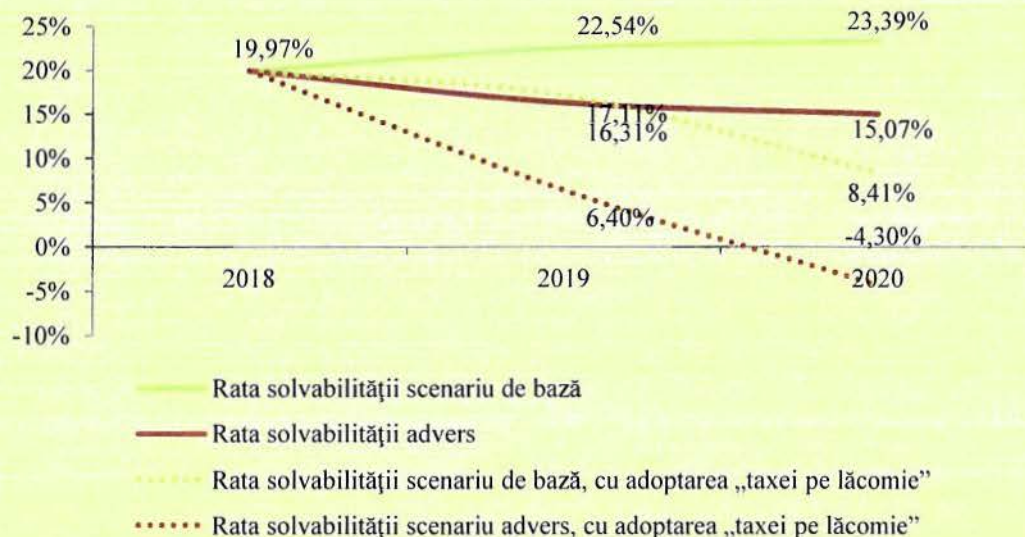
2) Ipoteza 2 – Cota „taxei pe lăcomie” este trimestrială

i) Impact solvabilitate

Rata fondurilor proprii totale determinată prin aplicarea scenariilor de stres s-ar diminua ca urmare a ajustării fondurilor proprii cu efectul pierderilor consemnate din implementarea „taxei pe lăcomie”, în special pe scenariul advers (Grafic 4). **Impactul aplicării „taxei pe lăcomie” ar conduce la o reducere adițională cumulativă cu 5,4 pp în anul 2019, respectiv cu aproximativ 15 pp al ratei fondurilor proprii totale în anul 2020, conform scenariului de bază.** Impactul aplicării „taxei pe lăcomie” ar determina o ajustare mai rapidă a

solvabilității conform scenariului advers (9,9 pp în anul 2019, respectiv 19,4 pp în anul 2020).

Grafic 4 – Evoluția ratei fondurilor proprii conform scenariilor de testare la stres și a scenariilor de stres ajustate cu includerea „taxei pe lăcomie”

Sursa: BNR

La nivel individual, implementarea „taxei pe lăcomie” ar conduce la erodarea ratei de solvabilitate sub nivelul cerințelor globale de capital³ în cazul a 14 bănci în anul 2019 (din care două de importanță sistemică⁴), respectiv a 25 bănci în anul 2020 (din care 8 de importanță sistemică) în scenariului de bază. În acest caz, deficitul cumulat de capital se ridică la 2,1 miliarde în anul 2019, respectiv la 14,3 miliarde lei în anul 2020.

Conform scenariului advers, 24 bănci în anul 2019 (din care 8 de importanță sistemică), respectiv 27 bănci în anul 2020 (cuprinzând toate băncile sistemice) nu ar deține fonduri proprii suficiente pentru acoperirea integrală a cerințelor globale de capital, necesitând aport de capital suplimentar. În acest caz, deficitul cumulat de capital se ridică la 17,9 miliarde în anul 2019, respectiv la 38,2 miliarde lei în anul 2020.

ii) Impact profitabilitate

Profiturile nete estimate în cadrul exercițiului de testare la stres pentru anii 2019 și 2020 s-ar înrăutăți semnificativ atât în cazul scenariului de bază, cât și al celui advers (Grafic 5). **Mai**

³ A fost folosit nivelul cerințelor globale de capital aferente anului 2018 pentru fiecare instituție de credit în parte.

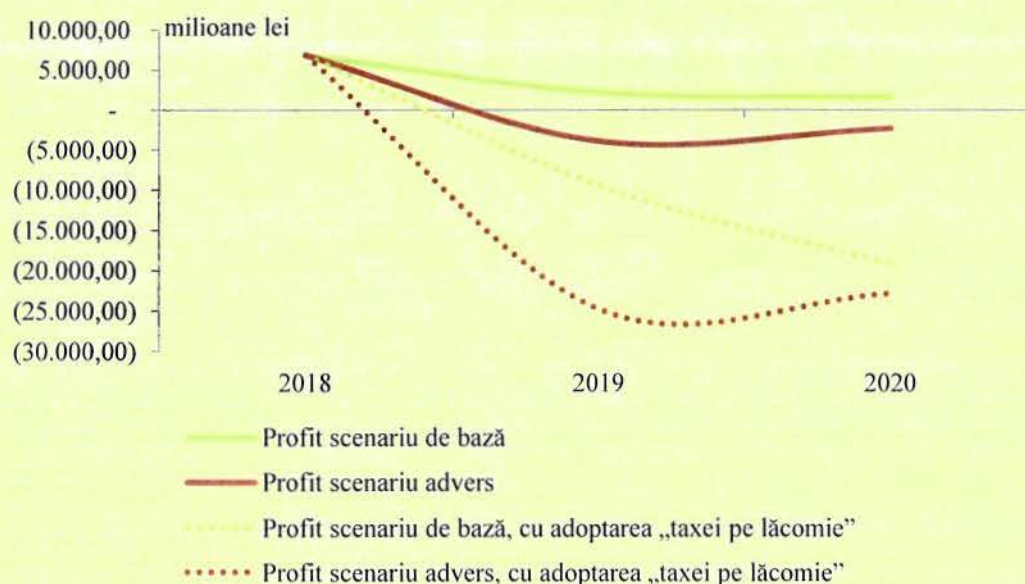
⁴ A fost folosită clasificarea băncilor aferentă anului 2018.

mult, pe întreg orizontul de analiză, sub ipoteza aplicării „taxei pe lăcomie”, rezultatele din scenariul de bază devin mai severe decât cele înregistrate în cadrul scenariului advers din exercițiul de testare la stres.

Conform scenariului de bază, sectorul bancar românesc ar deveni neprofitabil începând cu anul instituirii taxei (anul 2019), înregistrând o pierdere estimată de aproximativ 9,4 miliarde lei în anul 2019 și de aproximativ 19,1 miliarde lei în anul 2020. Rezultatele financiare estimate în baza ipotezei introducerii „taxei pe lăcomie” în forma propusă actuală sunt radical diferite în raport cu cele estimate în cadrul exercițiului de testare la stres recent derulat, unde sectorul bancar românesc este profitabil pe orizontul de timp 2019-2020 (cu un profit de aproximativ 2,2 miliarde de lei în anul 2019, respective un profit de aproximativ 1,6 miliarde de lei în anul 2020).

Sub scenariul advers, sectorul bancar românesc înregistrează o pierdere la nivel agregat de aproximativ 24,8 miliarde de lei în anul 2019, respectiv de aproximativ 22,8 miliarde de lei în anul 2020. Astfel, pierderile estimate în cadrul exercițiului de testare la stres (de aproximativ 4 miliarde în anul 2019, respective 2,3 miliarde de lei în anul 2020) sunt acutizate în baza ipotezei introducerii „taxei pe lăcomie” în forma propusă actuală.

Grafic 5 – Evoluția rezultatului financiar conform scenariilor de testare la stres și a scenariilor de stres ajustate cu includerea „taxei de lăcomie”

Sursa: BNR

Conform scenariilor ajustate cu includerea „taxei pe lăcomie”, **nicio bancă nu ar mai avea capacitate de a genera profit în orizontul de analiză.**

	2018	2019	2020
Număr bănci profitabile scenariu de bază	23	9	9
Număr bănci profitabile scenariu de bază, cu adoptarea „taxei pe lăcomie”	23	0	0
Număr bănci profitabile scenariu advers	23	1	2
Număr bănci profitabile scenariu advers, cu adoptarea „taxei pe lăcomie”	23	0	0

Concluzii

Instituirea unei taxe de lăcomie poate fi caracterizată prin următoarele elemente:

- i) Măsura are un caracter puternic prociclic într-o situație de criză, în condițiile în care ratele de dobândă au tendința de creștere. Oricum ratele dobânzilor cel mai probabil vor urma o tendință ascendentă, inclusiv ca urmare a expectațiilor pe plan internațional referitoare la normalizarea ratelor de dobândă (sub influența politicii monetare a SUA). În anii de după criza economică, nivelul ratelor de dobândă s-a menținut la un nivel considerabil mai ridicat decât nivelul maxim de 1,5 puncte procentuale la care, conform prevederilor Ordonanței, nu ar fi generate obligații fiscale. Totodată, nivelul indicilor de referință ROBOR sunt o reflecție a politicii monetare a BNR, reglementarea acestora fiind de competența exclusivă a băncii centrale.
- ii) Implementarea măsurii este de natură să conducă la accelerarea procesului de dezintermediere financiară, în condițiile ajustării expectațiilor privind posibilitatea instituțiilor de credit de a realiza profit din activitățile curente. În acest sens, instaurarea unei taxe aplicate asupra unei baze formată din totalul activelor financiare este o modalitate de frânare a inițiativelor destinate creșterii sustenabile a volumului de credite acordate sectorului privat. În condițiile în care România se caracterizează deja prin cel mai scăzut grad de intermediere financiară, măsura poate contribui la accentuarea ecartului negative față de celelalte state europene. Mai există suplimentar riscul ca o parte și mai mare din activitatea de creditare să se realizeze direct prin entități nerezidente, ceea ce ar contribui și la majorarea datoriei externe private a țării, vulnerabilizând România în cazul unor evoluții nefavorabile.

- iii) Măsura ar putea contribui la apariția unui fenomen de transformare a filialelor instituțiilor de credit având capital majoritar străin în sucursale, pentru a permite băncilor părinte să reducă volumul capitalului necesar pentru ca acestea să desfășoare activități bancare. Posibile consecințe directe ar fi cele legate de reducerea eficienței politicilor macroprudențiale. În condițiile în care autoritățile și-au propus să demareze planurile pentru aderarea la zona euro (ceea ce va diminua eficiența politicii monetare și a celei de curs de schimb), reducerea eficienței și a politicii macroprudențiale prin asemenea măsuri diminuează marja de manevră a autorităților mai ales în cazul manifestării evoluțiilor nefavorabile.
- iv) Impredictibilitatea cadrului legislativ va conduce la creșterea costurilor de finanțare, atât la nivelul datoriei publice, cât și a celei private. Costul de asigurare contra riscului de nerambursare a datoriei suverane este invers corelat cu volatilitatea asociată climatului politic, economic și de afaceri, acesta constituind o componentă a ratei dobânzii la care se poate împrumuta statul român de pe piețele internaționale.
- v) În fundamentarea acestei propuneri fiscale, considerăm util să se includă și costul pe care autoritățile s-ar putea să fie nevoite să-l plătească pentru salvarea băncilor. Așa cum am arătat în lucrare, în condițiile ipotezei aplicării cotei de taxare anual și a unui scenariu advers, 8 bănci de importanță sistemică nu ar deține fonduri proprii suficiente. Deficitul de capital se ridică la 747 milioane lei în anul 2019, respectiv 1,8 miliarde lei în anul 2020 în cadrul scenariului de bază. Deficitul de capital se ridică la 6 miliarde lei în anul 2019, respectiv 12,7 miliarde lei în anul 2020 în cadrul scenariului advers.
- În ipoteza aplicării cotei de taxare trimestrial, încă din scenariul de bază, 8 bănci de importanță sistemică nu ar deține fonduri proprii suficiente la finalul orizontului de analiză (anul 2020). Deficitul cumulat de capital se ridică la 2,1 miliarde în anul 2019, respectiv la 14,3 miliarde lei în anul 2020 în cadrul scenariului de bază. Deficitul cumulat de capital se ridică la 17,9 miliarde în anul 2019, respectiv la 38,2 miliarde lei în anul 2020 în cadrul scenariului advers.
- În aceeași linie, considerăm necesar ca în cadrul următoarei ședințe a Comitetului Național pentru Supravegherea Macroprudențială să se solicite reprezentanților Ministerului Finanțelor Publice ca pentru orice măsură fiscală să se calculeze care este impactul asupra stabilității financiare.

III. Alte considerații

Arătăm că cele prezentate în Nota de fundamentare a măsurii fac trimitere la necesitatea acesteia pentru a preveni riscul de nerambursare a creditelor. Or, acest risc este de natura unui risc sistemic, sens în care o astfel de măsură ar fi trebuit să facă obiectul dezbaterilor în cadrul Comitetului Național pentru Supraveghere Macroprudențială (CNSM). Stabilirea la nivel național a instrumentelor macroprudențiale pentru diminuarea riscurilor sistemice este atributul CNSM. Măsura deși poartă denumirea de ‘taxă’ nu are o fundamentare la nivel fiscal ci una care are în vedere adresarea riscului de nerambursare a creditelor.

Scenarii macroeconomice de severitate

Exercițiul de testare la stres a solvabilității instituțiilor de credit acoperă un orizont de trei ani (T1/2018 – T4/2020) și cuprinde 2 scenarii macroeconomice (un scenariu de bază și unul advers), dezvoltate de către CERS, cu colaborarea BNR, în contextul exercițiului de testare la stres la nivel european din 2018.

Scenariul macroeconomic de bază considerat în cadrul exercițiului de testare la stres a solvabilității la nivel european din 2018 a fost dezvoltat pe baza proiecțiilor oficiale transmise de către BNR, în cadrul BCE. Scenariul constă în generarea unor traiectorii privind evoluția variabilelor macroeconomice și financiare (ex. creșterea PIB, inflația, rata șomajului, cursul de schimb, ratele de dobândă și prețul acțiunilor) ținând cont de contextul economic recent, fără includerea unor șocuri care să perturbe proiecțiile în mod semnificativ. Acesta presupune evoluția probabilă a variabilelor macroeconomice, traiectoriile urmate având un grad înalt de plauzibilitate în contextul actual. Scenariul are în vedere: i) o creștere economică cumulată de 10,9 la sută pe cei trei ani analizați (2018-2020), însă cu un trend descrescător: de la 4,4 la sută la finalul anului 2018 până la 2,7 la sută la sfârșitul orizontului, ii) o rată a inflației IPC a cărei valoare se menține, de-a lungul orizontului de timp analizat, în intervalul țintei de inflație a BNR (2,5 la sută +/- 1 punct procentual), iii) rata șomajului se menține în jurul valorii de 5,2 la sută la finele orizontului de prognoză, iv) prețurile proprietăților rezidențiale înregistrează o evoluție ascendentă, creșterea cumulativă până la finele orizontului de analiză fiind estimată la 20,4 la sută.

Scenariul macroeconomic advers a fost dezvoltat în cadrul CERS, cu suportul BCE și cu implicarea tuturor statelor, conform unei metodologii dezvoltate special în acest scop. Aceasta presupune generarea unor traiectorii pentru variabilele macroeconomice și financiare (cum ar fi creșterea PIB, inflația (IPC), rata șomajului, ratele de dobândă și prețurile acțiunilor), pe baza unor deviații cumulative față de scenariul de bază.

Narațiunea propusă a scenariului advers reflectă cele patru riscuri sistemice considerate de către Secretariatul CERS și personalul BCE ca reprezentând amenințările cele mai semnificative pentru stabilitatea sectorului financiar al UE: i) o inversare bruscă a primelor de risc pe piețele financiare globale, conducând la o înăsprire a condițiilor pe piețele financiare, ii) buclă de feedback între profitabilitatea scăzută a băncilor și creșterea nominală redusă, pe fondul provocărilor structurale în sectorul bancar din

UE, iii) creșterea îngrijorărilor privind sustenabilitatea datoriei publice și private pe fondul reprețuirii primelor de risc și a fragmentării politice crescute și iv) riscul de lichiditate în sectorul bancar paralel, cu potențiale externalități către sistemul financiar.

Astfel, în cazul României, scenariul advers are în vedere o creștere economică cumulată de -1 la sută până la finele orizontului, cel mai mare declin survenind în cel de-al doilea an al analizei (-1,6 la sută). Rata inflației IPC cunoaște o evoluție descendentă pe parcusul celor 3 ani, ajungând la o valoare cumulativă de 0,1 la sută la finalul anului 2020.

În cazul cursului de schimb RON/EUR, șocul aplicat este redus, moneda euro fiind presupusă a se aprecia cu 7,4 la sută în primul an, cu o ușoară apreciere ulterioară, deprecierea cumulată fiind de 4,4 la sută la finele anului 2020.

Rata șomajului înregistrează o creștere până la aproximativ 6,1 la sută la finele anului 2020, față de 5,1 la sută în decembrie 2017. Prețurilor proprietăților rezidențiale și comerciale cunosc o evoluție adversă, reducerea cumulativă a prețurilor până la finele orizontului de analiză fiind de 8,2 la sută în cazul proprietăților rezidențiale, respectiv 10,9 la sută în cazul proprietăților comerciale. Ratele de dobândă pe termen lung ar avea o evoluție ascendentă, fiind presupuse a crește până la 6,7 la sută la finele orizontului.